

פרשת מצורע

אין עושין מצוות חבילות חבילות

ויקרא פרק יד פסוקים א-ג

א ויִדְבֹר יי' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. ב זֹאת תִּהְיֶה תוֹרַת הַמְצָרֵעַ בְּיוֹם
שִׁתְּרָתוֹ וְהוֹבֵא אֶל הַכֹּהֵן. ג וְצָא הַכֹּהֵן אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְרָאָה
הַכֹּהֵן וְהִנִּיחַ נִרְפָא וְנָע הַצָּרֵעַת מִן הַצָּרוּעַ.

מסכת סוטה דף ח עמוד א

דתנן אין משקין שתי סוטות כאחת ואין מטהרין שני מצורעין
כאחת ואין רוצעין שני עבדים כאחת ואין עורפין שתי עגלות
כאחת לפי שאין עושין מצות חבילות חבילות.

הסבר

אי אפשר לקחת כמה מצוות לשים אותם בחבילה ולעשות את כולם ביחד.
אלא - אם יש 2 מצורעים עושים טהרה למצורע אחד, ושמימימים אותה אז
עושים טהרה למצורע השני. ואי אפשר ביחד לעשות ל-2 המצורעים את
הטהרה כי זה נקרא חבילות חבילות. אם לפני מלך בשר ודם לא עושים
חבילות חבילות קל וחומר כלפי מלך מלכי המלכים שלא לעשות חבילות
חבילות.

לדוגמא כשנותנים תעודת הצטיינות לאדם מסוים לא כותבים בתעודה גם
את השם שלו וגם את של חבר שלו בתעודה אחת, אלא לכל אחד נותנים
תעודה בפני עצמו. קל וחומר במצוות שהם החיים שלנו שכל מצוה תהיה
בפני עצמה ולא לעשות חבילה של כמה מצוות ביחד.

שאלה

למה אין עושין מצוות חבילות חבילות? הרי על ידי מצוות חבילות חבילות
יכול לעשות הרבה מצוות בבת אחת וכך הוא יכול להספיק לעשות יותר
מצוות? אם כן למה זה אסור?

תשובה

רש"י

שנראה שהמצוות היו עליו כמשאוי. והוא ממחר לפרק את משאו.

הסבר

אדם צריך לרדוף אחרי המצוות, ולא להגיע למצב שהוא רק מחכה שהמצווה תרד ממנו. והסיבה שכך הוא מרגיש היא בגלל שהמצווה הזאת היא כמו מעמסה עליו, ולכן הוא רוצה כמה שיותר מהר להתפטר ממנה והוא עושה מצוות חבילות חבילות. והחבילות חבילות "עוזרות" לו להתפטר מהמצוות, וזה ביזוי ואסור לעשות מצוות חבילות חבילות.

לדוגמא כמו שאבא מבקש מהבן לעשות לו איזו שליחות והוא אמנם עושה אותה, אבל נותן הרגשה לאבא שזאת טרחה ומעמסה עליו והיה יותר טוב שלא היה מבקש ממנו, הדבר מובן שלבני אדם לא ראוי לעשות זאת, קל וחומר למלך מלכי המלכים שמחיה אותנו רגע רגע והוא המלך שלנו.

תוספות מועד קטן דף ח ד"ה "לפי"

שטעם האיסור הוא כדי שיהיה לכו פנוי למצווה ולא יפנה עצמו ממנה וזאת אותה סיבה באין מערבין שמחה בשמחה.

הסבר

לפי התוספות כשאדם עושה מצווה הוא חייב היות שקוע במצווה הזאת ולא לחשוב על דברים אחרי מפני שאם הוא יתעסק במצווה ויתעסק ביחד איתה בעוד מצווה הלב שלו לא יהיה פנוי לתת לכל מצווה את תשומת הלב הנכונה כדי לעשות אותה בשלמות. גם מלאכים לא עושים 2 שליחויות בבת אחת קל וחומר לבני אדם שלא יעשו זאת כי כל מצווה צריכה שהאדם שעושה אותה יהיה פנוי במאת האחוזים שעושה אותה ולא בתשומת לב חלקית. וכשעושים מצוות חבילות חבילות כל מצווה מקבלת תשומת לב חלקית וככה אסור לעשות.

שאלה

מתוך הגדה של פסח

תְּקַם מָה הוּא אֹמֵר? מָה הַעֲדוּת וְהַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר צָנְהָ ה'

אֲלֵקִינוּ אֲתֶכֶם? וְאִם אֵתָּה אָמֹר לוֹ כְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח אֵין מִפְטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן.

כשעונים לחכם אומרים לו: "ואף אתה אמור לו כהלכות הפסח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן" למה צריך להגיד לחכם: "כהלכות הפסח" למה לא מספיק להגיד לחכם: "הלכות הפסח".

תשובה

הגדה של פסח "קול יהודה"

להסביר לו גודל חיוב שמירת מצוות מדרבנן, שהם חמורים מאוד, דהיינו שתאמר לו: "כהלכות הפסח", משהו שהוא רק כהלכות הפסח ולא הלכות הפסח ממש.

וההלכה הזאת שאין מפטירין אחר הפסח אפיקומן הוא מדרבנן שבזה צריך להזהר כמו בהלכות פסח שהם מדאורייתא. ועל ידי זה יתחנך הבן החכם להיזהר במצוות דאורייתא ודרבנן כולם כאחד יחד.

במדבר פרק ב פסוקים ב - ג

ב אִישׁ עַל דִּגְלוֹ בְּאֶתֶת לְבַיִת אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֶהֱל מוֹעֵד יַחֲנוּ. ג וְהַחֲנִים קִדְמָה מִזְרְחָה דִּגְלֵל מַחֲנֵה יְהוּדָה לְצַבְאָתָם וְנִשְׂא לְבְנֵי יְהוּדָה נַחֲשׁוֹן בֵּין עַמִּינֶדָב.

רש"י במדבר פרק ג פסוק כט

"משפחת בני קהת יחנו... תימנה" - וסמוכין להם דגל ראובן החונים תימנה, אוי לרשע ואוי לשכנו. לכך לקו מהם דתן ואבירם. ומאתים וחמשים איש עם קרח ועדתו, שנמשכו עמהם במחלוקתם.

הסבר

בני ראובן היו שכנים של בני קהת והשכנות הזאת היתה יחד עם קרח ומשפחתו ובגלל השכנות הרעה הזאת עם קורח ובני ביתו, בני ראובן נסחפו במחלוקת ו-250 איש מבני ראובן לקו יחד עם קורח ועדתו. וזה בגלל שמי ששכן של אדם רשע הוא לומד ממנו לזלזל במצוות ולאט לאט נגרר להיות רשע כמוהו. לכן מי שהמצוות חשובות לו כמו החיים שלו

שיתרחק מבני אדם שיכולים לקרר אצלו את החום של אהבת המצוות כי אם לא חס וחלילה יהיה כמו הרשעים בר מינן.

משנה תורה לרמב"ם הלכות דעות פרק ו הלכה א

דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו, ונוהג במנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים, ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמד מעשיהם. ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחושך, כדי שלא ילמד ממעשיהם. הוא ששלמה אומר [משלי יג, כ]: "הולך את חכמים יחכם ורעה כסילים ירוע".

ויקרא פרק כו פסוקים יד-טו

יד וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה. טו וְאִם בְּחַקְתִּי תִמָּאֶסוּ וְאִם אֵת מִשְׁפָּטֵי תִגְעַל נַפְשְׁכֶם לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת אֵת כָּל מִצְוֹתַי לְהַפְרֹכֶם אֵת בְּרִיתִי.

רש"י

"וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ לִי" - להיות עמלים בתורה, ולדעת מדרש חכמים. יכול לקיום המצוות, כשהוא אומר ולא תעשו וגו' הרי קיום מצוות אמור, הא מה אני מקיים ואם לא תשמעו לי, להיות עמלים בתורה.

"לְהַפְרֹכֶם אֵת בְּרִיתִי" - כופר בעיקר. הרי שבע עבירות, הראשונה גוררת השניה, וכן עד השביעית, ואלו הן, לא למד, ולא עשה, מואס באחרים העושים, שונא את החכמים, מונע את האחרים, כופר במצוות, כופר בעיקר.

שאלה

רש"י מסביר שאם אדם לא עמל בתורה הוא יכול להגיע לכפירה בה' חס וחלילה. ומדובר באדם שכן לומד אבל לא עמל בתורה, לכאורה לא מובן אם הוא כן לומד איך מגיע בסוף למצב שהוא כופר בעיקר.

תשובה

בהתחלה שאדם מתקלקל הוא מתקלקל קצת שהוא לא עומל בתורה, ממילא עוזב את הלימוד, ולא עושה מצוות וכשלא עושה מצוות כואב לו למה אחרים כן עושים מצוות, ואחר כך שונא את החכמים שמלמדים את העם תורה, ואחר כך שונא את הקב"ה חס וחלילה ומכאן שעבירה גוררת עבירה.

דרך עשית מצוות

כ"ח בתמוז תשס"ו - הפטירה, בעיר רחובות נפטר בשיבה טובה יהודי יקר, תלמיד חכם וירא שמים, רבי יצחק גיטלמן זצוקללה"ה [עפ"י צוואתו לא נכתב עליו התואר 'צדיק']. הרב גיטלמן זצוקללה"ה נודע באישיותו התורנית והמוסרית המופלגת בגדלותה, בהיותו מתלמידי ישיבת מיר בפולניה ובשנחאי.

שם שתה בצמא מבאר תורתם של רבותיו הגדולים, וכל ימיו העמיק בדבריו של רבו המשגיח ממיר, רבי ירוחם הלוי זצוקללה"ה, וניהל את חייו לאורו ולאור שאר רבותיו. הרב גיטלמן זצוקלה"ה זכה להעמיד דור ישרים מבורך, שהולכים בדרך ד' כפי שראו בהנהגתו ובמעשיו, וכן תלמידים רבים, להם הרביץ תורה ומוסר במשך שנים רבות.

בעשרת ימיו האחרונים, היה הרב גיטלמן זצוקלה"ה מאושפז בבית חולים לאחר שעבר התקף לב. בנותיו וחתניו ושאר בני המשפחה לא משו ממיטתו, וסעדו אותו בכל כוחם. באותה תקופה היתה גם אשתו הרבנית ע"ה מאושפזת בבית חולים. היא נפטרה לאחר חודש וחצי - ביום י"ד באלול, ובני המשפחה היו טרודים מאד בטיפול וסיוע לשני הוריהם יחד לאחר פטירתם למדו בני המשפחה משניות לעילוי נשמתם, ובהמשך אף זכו לכתוב ספר תורה לעילוי נשמתם.

ראש השנה תשע"ח - החלום - ביום ראש השנה מקיץ משנתו אחד מנכדיו של הרב גיטלמן זצוקלה"ה והנה חלום: בחלומו ראה את הסבא שנפטר לפני 11 שנה, כאשר פניו שמחות, ולידו מונח נרתיק הטלית ותפילין שלו, ועליו רקומות המילים הבאות: "בבקשה תלמדו משניות לעילוי נשמתו".

השאלות והתהיות מתרוצצות בראשו של הנכד: מה סבא רוצה? למה הוא מבקש שילמדו משניות לעילוי נשמתו? ומה הקשר לנרתיק הטלית ותפילין שלו? ולמה הוא הגיע דוקא אלי?! המחשבות והספיקות עולות במוחו: אולי בכלל זהו חלום שווא מהרהורי הלב?

אך בתקופה האחרונה לא זכור לו שחשב על הסבא, מה גם שידועים דברי המהרש"א (במסכת ברכות דף יח) שחלומות של ראש השנה הם יותר אמיתיים, מכיון שזהו יום הדין. מיד לאחר ראש השנה מספר הנכד לשאר בני המשפחה את דבר החלום, ומנסה בעזרתם להבין את פשרו.

לאחר בירור הוא מגיע אל הנכד הבכור, שמחזיק ברשותו את התפילין של הסבא, ומנסה להבין אם היתה איזושהי התרחשות עם התפילין בתקופה האחרונה. הנכד הבכור מספר כי מספר ימים לפני ראש השנה, עלה בדעתו לתת את התפילין האלו לבנו הגדול שאמור להיכנס לעול מצוות בקרוב בס"ד, ואף מסר את הפרשיות לבדיקה, והן נמצאו מהודרות ביותר.

אך עדין פתרון אין, מדוע סבא מבקש שילמדו משניות, ומה הקשר לתפילין? הנכד משתדל למלאות את בקשתו של סבו, ובמשך חודש ימים לומד בכל יום פרק משניות לעילוי נשמתו, כאשר פשר החלום נשאר בינתיים בגדר תעלומה.

שבט תשע"ח - הפתרון - דבר החלום לא נותן מנוחה לנכד הבכור של הסבא ולנכד חולם החלום, והם משוחחים ביניהם שוב ומנסים לברר את הפרטים בקשר לתפילין של הסבא. הנכד החולם שואל את הנכד הבכור, כיצד בעצם הגיעו התפילין של הסבא לידי, והוא עונה לו תשובה מדהימה: "שלושה ימים לפני פטירתו של סבא הגעתי לבקרו, ועלה בדעתי להניח לו את התפילין. לאחר מכן הוא סימן לי בידי שאקח את התפילין אלי מכיון שהוא כבר לא צריך אותן. אמרתי לסבא, הרי היו אנשים שהבריאו אחרי מצב רפואי כזה, ובס"ד תוכל עוד להניח, אך סבא סימן לי שוב שאקח את התפילין. לקחתי את התפילין והנחתי אותן באיזו פינה בחדרו בבית החולים, מבלי שהוא ישים לב לכך".

וממשיך הנכד הבכור לספר: "לצערי אכן סבא צדק והוא לא היה צריך יותר את התפילין, כי למחרת היה יום שבת קודש, ביום ראשון הוא כבר היה בלי הכרה, וביום שני הוא נפטר, ואת התפילין שלו לקחתי אלי כפי רצונו".

לפתע מבזיקה המחשבה במוחו של הנכד החולם, והוא נזכר מה התרחש עמו כאשר ביקר את סבו בבית החולים ארבעה ימים לפני פטירתו - הסבא התעורר לאחר שבוע ימים שהיה מורדם ומונשם, אך עדין נשאר מחובר למכונת הנשמה ולא יכול היה לדבר. הוא סימן לו עם ידו על ראשו, כאילו רצה לומר:

'תביא לי משהו לראש'. הנכד לא הבין מה רוצה הסבא, וחשב אולי הוא רוצה את כובעו שהיה מונח לידי. הוא הגיש לו את הכובע, אך הסבא סימן בידו בביטול כי לא לזה כוונתו, ושוב סימן על ראשו - אמנם משום מה הנכד לא הצליח אז להבין את כוונתו של סבו.

בבת אחת התבהרה התמונה במלואה - הסבא שכל ימיו הקפיד לקיים מצות תפילין כהלכתה, רצה מאד להניח תפילין גם בימיו האחרונים. הנכד לא הבין את בקשתו של הסבא ולא הניח לו. רק למחרת זכה הנכד הבכור לקיים את בקשתו של הסבא, והניח לו תפילין בפעם האחרונה לפני פטירתו.

לפני ראש השנה מתעוררת המחשבה להשתמש בתפילין של הסבא. זכות מצות התפילין פועלת והסבא מתגלה מהשמים בעצם יום הדין אל נכדו השני ומבקש שהחסרון שלו יתוקן. לימוד משניות לעילוי נשמתו הוא התיקון!

דבר פתרונו המפעים של החלום מתפרסם בין בני המשפחה, והם מחליטים כי בס"ד ילמדו את כל הששה סדרי משנה לע"נ סבם עד תאריך הארציית הקרוב, כאשר חלוקת המסכתות ביניהם מתוכננת להתבצע בימי בין הזמנים של חודש ניסן.

ניסן תשע"ח - הגילוי - ימי בין הזמנים העמוסים של חודש ניסן מגיעים, ובתוך טרדת ההכנות לחג הפסח, נדחקת ונדחית כוונת בני המשפחה לחלק את לימוד הששה סדרי משנה לע"נ סביהם. אך אז מגיע איתות נוסף משמים - בתו שתחיל' של הרב גיטלמן מנקה ומארגנת את ביתה לקראת הפסח.

ומאי-שם צצה לה חבילת פתקים ישנים. היא מביטה בהם ורואה פתק שעליו מצוירים ריבועים עם קווים מסולסלים, ופתק נוסף עליו משורבטות כמה אותיות בכתב חלוש ומקוטע. היא נזכרת שאת הפתקים כתב לה אביה ז"ל בהיותו מונשם בבית החולים כאשר לא יכול היה לדבר.

היא נזכרת גם כן, כי בזמנו כשראתה את הפתקים בתוך כל טרדת הטיפול בהוריה, היא לא הצליחה להבין את תוכנם, אבל עתה היא מצליחה לפענח את הנכתב בהם - בפתק אחד כתובה המילה 'התפילין'! ובפתק השני מצוירים בתים של תפילין עם רצועות!

הפתקים המרטיטים היו גנוזים ונעלמים, לא נמצאו בשנים הקודמות במסגרת ניקיון הבית לפסח, והתגלו דוקא בשנה זו. בני המשפחה רואים בכך רמז ברור משמים, כי יש לגשת מיד למילוי בקשתו של סבם ללמוד משניות לעילוי נשמתו. אחד הנינים מחלק במהירות את 60 מסכתות הש"ס בין בני המשפחה, על מנת שילמדו אותם עד תאריך הארציית הקרוב.

כ"ח בתמוז תשע"ח - התיקון - ביום זה, 12 שנים לאחר הסתלקותו של הרב גיטלמן זצוקללה"ה, זוכים צאצאיו לסיים את לימוד ששה סדרי משנה לעילוי נשמתו, כפי בקשתו ורצונו.

המעשה המדהים הנ"ל הובא בפניו של מרן רבנו שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוקללה"ה, ע"י נאמן ביתו הג"ר אליהו מן שליט"א, בשליחותם של בני המשפחה שביקשו לשאול האם עליהם לעשות עוד משהו לתיקון הדבר שלא הניחו תפילין לאביהם יום אחד. מרן זצוקללה"ה ענה: "שיחזרו על הלכות תפילין עם המשנה ברורה".

(מענין לציין שאותה תשובה ממש השיב מרן שליט"א לאדם ששכח ולא הניח תפילין יום אחד, ושאל מה יעשה לכפרתו, ראה ספר 'דעת נוטה' - תפילין, תשובה תשי"ג. הרב מן הוסיף ושאל את מרן שליט"א: לכאורה מה הרעש הגדול [שהוא היה צריך להתגלות בחלום], הרי הוא היה אנוס, וכידוע אנוס פטור.

ומרן שליט"א השיב: 'נתנו לו רשות מן השמים לבוא ולהראות את החשיבות של מצוות תפילין והוסיף מרן שליט"א: "כנראה היתה לו זכות [שהתגלה מהשמים], ואולי זו 'זכות אבות'. בהקשר לכך מספרים בני המשפחה על גדלות נפשם של אבותיהם).

מקורה של משפחת גיטלמן זצוקללה"ה הוא מהעיירה היהודית 'טרוכנברוד' שנמצאת בחבל ארץ נידח ומלא בביצות על יד סיביר. השלטונות שרצו ליישב את המקום, העניקו לכל מי שהסכים לבוא ולהתגורר שם פטור מיוחד מ'גזירת הקנטוניסטים' האיזומה, וכך נוסדה העיירה על ידי יהודים שחפצו לגדל את צאצאיהם כיהודים.

בתקופת השואה נלקחו כל בני העיירה על ידי הנאצים ימ"ש אל היער הסמוך, ובתוכם כ- 30 מבני משפחת גיטלמן - אבי המשפחה ר' דב, בניו וכלותיו, בנותיו וחתניו וכל נכדיו. לפני הוצאתם להורג פנה ר' דב אל הסובבים אותו ואמר להם:

"אל תפחדו, זה לוקח רק רגע אחד, וכבר נהיה אצל הריבונו של עולם!" - השם יקום דמם. אחד הניצולים מגיא ההריגה, סיפר את העדות המרטיטה לבנו של ר' דב, הרב יצחק גיטלמן זצוקללה"ה שהוא השריד היחיד שנשאר מאותה משפחה מפוארת.

עוד מספרים בני המשפחה על טרחתו של סבם הרב גיטלמן זצוקללה"ה למען מצוות התפילין: בבחרותו בעת לימודיו בשיבת מיר, ביקש ממנו רבו המשגיח רבי ירוחם זצוקללה"ה שירכוש בעבורו בעיר וילנא פרשיות תפילין מהודרות.

הוא מילא את בקשת רבו, נסע ממיר לוילנא, וקנה אצל סופר מומחה שני זוגות של פרשיות תפילין, אחד בשביל רבו, ואחד לעצמו. שמא זכות אבותיו שמסרו נפשם על קידוש ה' באהבה, וכן יגיעתו על קיום מצוות תפילין של רבו המובהק, הם שעמדו לו להרב גיטלמן זצוקללה"ה לזכות ולהתגלות, כדי ללמדנו את חשיבות מצות התפילין.

שמואל א פרק יז פסוקים ט - נא

לֹט וַיַּחְגֹּר דָּוִד אֶת חַרְבּוֹ מֵעַל לְמַדְיּוֹ וַיֵּאֵל לְלֶכֶת כִּי לֹא נִסָּה וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל שָׂאוּל לֹא אוֹכַל לְלֶכֶת בְּאַלֶּהָ כִּי לֹא נִסִּיתִי וַיִּסְרָם דָּוִד מֵעַלָיו מ וַיִּקַּח מִקְלוֹ בְּיָדוֹ וַיִּבְחַר לוֹ חַמְשָׁה חֲלָקֵי אֲבָנִים מִן הַנַּחַל וַיִּשֶׂם אֹתָם בְּכִלֵי הָרַעִים אֲשֶׁר לוֹ וּבִיִּלְקוּט וְקִלְעוֹ בְּיָדוֹ וַיִּגַּשׁ אֶל הַפְּלִשְׁתִּי. מֵא וַיִּלָּךְ הַפְּלִשְׁתִּי הַלֵּךְ וְקָרַב אֶל דָּוִד וְהָאִישׁ נֹשֵׂא הַצָּנָה לְפָנָיו. מֵב וַיִּבֶט הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּרְאֶה אֶת דָּוִד וַיִּבְוָחוּ כִּי הִנֵּה נֶעַר וְאֲדַמְנִי עִם יָפֵה מְרָאָה. מֵג וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֵל דָּוִד הַתְּכַלֵּב אֲנֹכִי כִּי אַתָּה בָּא אֵלַי בַּמַּקְלוֹת וַיִּקְלַל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת דָּוִד בְּאֵלֵהָיו. מֵד וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֵל דָּוִד לָכֵה אֵלַי וְאַתָּנָה אֶת בְּשָׂרְךָ לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֵהֶמַת הַשָּׂדֶה. מֵה וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל הַפְּלִשְׁתִּי אַתָּה בָּא אֵלַי בְּחַרְבַּי וּבַחֲנִית וּבַכִּידוֹן וְאֲנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בְּשֵׁם יְיָ צְבָאוֹת אֱלֹהֵי מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָרַפְתָּ. מו הַיּוֹם הַזֶּה יִסְגְּרָךְ יְיָ בְּיָדֵי וְהַכְתִּיךָ וְחִסְרְתִּי אֶת רֹאשְׁךָ מֵעַלְיָךְ וְנָתַתִּי פָּגֵר מַחֲנֵה פְּלִשְׁתִּים

היום תִּזְהַר לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיַּת הָאָרֶץ וַיִּדְעוּ כָּל הָאָרֶץ כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל. מִזֶּה וַיִּדְעוּ כָּל הַקָּהָל תִּזְהַר כִּי לֹא בַחֲרֵב וּבַחֲנִית יְהוֹשִׁיעַ יי' כִּי לִי יי' הַמִּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיַדְנִי. מִחַ וְהָיָה כִּי קָם הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּלָּךְ וַיִּקְרַב לַקְרֹאת דָּוִד וַיִּמָּהַר דָּוִד וַיִּרְץ הַמַּעֲרָכָה לַקְרֹאת הַפְּלִשְׁתִּי. מִטַּט וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת יָדוֹ אֶל הַכְּלִי וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבֶן וַיִּקְלַע וַיַּךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי אֶל מִצְחוֹ וַתִּטְבַּע הָאֶבֶן בְּמִצְחוֹ וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו אֶרְצָה. נִיחָזַק דָּוִד מִן הַפְּלִשְׁתִּי בַקְלַע וּבְאֶבֶן וַיַּךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּמִּיתָהוּ וַחֲרַב אִין בְּיַד דָּוִד. נֹא וַיִּרְץ דָּוִד וַיַּעֲמֵד אֶל הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֶת חַרְבּוֹ וַיִּשְׁלֹפֶה מִתַּעֲרָה וַיִּמְתְּתָהוּ וַיִּכְרַת בָּהּ אֶת רֵאשׁוֹ וַיִּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי מֵת גְּבוֹרָם וַיִּנָּסוּ.

שאלה

איך יתכן שגלית שהוא כל כך חזק יפול לפני לדוד המלך עליו השלום בזמן שדוד המלך בכלל לא החזיק כלי נשק כמו חרב או סכין?

ועוד:

איך יתכן שדוד המלך בטוח בעצמו שינצח את גולית ועוד אומר לו [שמואל א' יז, מור-ז]:

מִזֶּה הַיּוֹם תִּזְהַר יִסְגְּרָךְ יי' בְּיַדִּי וְהַכַּתִּיךָ וְהִסְרֹתִי אֶת רֵאשֶׁךָ מֵעַלְיָךְ וְנָתַתִּי פָּנֶיךָ מִחַנְהָה פְּלִשְׁתִּים הַיּוֹם תִּזְהַר לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיַּת הָאָרֶץ וַיִּדְעוּ כָּל הָאָרֶץ כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל: מִזֶּה וַיִּדְעוּ כָּל הַקָּהָל תִּזְהַר כִּי לֹא בַחֲרֵב וּבַחֲנִית יְהוֹשִׁיעַ יי' כִּי לִי יי' הַמִּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיַדְנִי.

לכאורה הפרשי הכוחות בין דוד המלך עליו השלום לבין גולית גדולים מאוד ומאין לדוד המלך כל כך להיות בטוח שהוא ינצח את גלית ויסיר את ראשו מעליו?

תשובה

רואים מכאן כמה אסור לזלזל בדברים קטנים כי הנה רואים שגלית הרשע זלזל בחלוקי אבן של דוד המלך עליו השלום ולכן לא נזהר מהם ולכן מת מהחלוק אבן שפגע לו בראש. אבל אם לא היה מזלזל היה נזהר ונשמר ולא

היה נפגע קל וחומר שמי שמזלזל במצוות שהוא חושב שהן מצוות קטנות חס וחלילה ולא חשובות הוא בעצם מאבד את החיים שלו חס וחלילה
ועוד:

משנה תורה לרמב"ם ספר שופטים הלכות מלכים פרק ז הלכה טו

ומאחר שיכנס בקשרי המלחמה ישען על מקוה ישראל ומושיעו בעת צרה וידע שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה וישים נפשו בכפו ולא יירא ולא יפחד ולא יחשוב לא באשתו ולא בבניו אלא ימחה זכרונו מלבו ויפנה מכל דבר למלחמה...
 וכל הנלחם בכל לבו בלא פחד ותהיה כוונתו לקדש את השם בלבד מובטח לו שלא ימצא נזק ולא תגיעהו רעה ויבנה לו בית נכון בישראל ויזכה לו ולבניו עד עולם ויזכה לחיי העולם הבא שנאמר: "כִּי עָשָׂה יַעֲשֶׂה ה' לְאֲדֹנָי בֵּית נְאֻמָּן כִּי מִלְחָמוֹת ה' אֲדֹנָי נִלְחָם וְרָעָה לֹא תִמָּצֵא בָּךְ" וגו' "וְהִיְתָה נַפְשׁ אֲדֹנָי צְרוּרָה בְּצָרוֹר הַחַיִּים אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ".

זאת היתה הגדולה של דוד המלך עליו השלום, שהיה בטוח שינצח את גולית הרשע כי ידע שהוא נלחם לשם שמים וכוונתו רק לקדש שם שמים ולכן היה בטוח שלא יקרה לו נזק וינצח את גולית הרשע. מכאן שצריך להתייחס לכל דבר ברצינות ולא לזלזל ולהתכוון לשם שמים בכל דבר אז בטוח לאדם שיצליח בכל אשר יעשה.

